

სს „კაშა ბანკი საქართველო“

ფინანსური ანგარიშგება

*2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	8

ფინანსური ანგარიშგების შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	9
2. მომზადების საფუძველი.....	9
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.....	9
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	23
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება).....	24
5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები.....	24
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	24
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება).....	25
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები.....	25
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება).....	26
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	29
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება).....	30
9. ძირითადი საშუალებები.....	31
10. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები.....	31
11. არამატერიალური აქტივები.....	32
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები.....	33
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება).....	34
13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე.....	34
14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე.....	34
14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე (გაგრძელება).....	35
15. სუბორდინირებული ვალი.....	35
16. გადასახადით დაბეგვრა.....	35
16. გადასახადით დაბეგვრა (გაგრძელება).....	36
17. საკუთარი კაპიტალი.....	37
18. პირობითი ვალდებულებები.....	37
19. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან.....	39
20. თანამშრომლებზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	40
21. რისკის მართვა.....	41
22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	52
23. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	56
24. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	56
25. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	58
26. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	60

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აბხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „კაშა ბანკი საქართველოს“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დასკვნა

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „კაშა ბანკი საქართველოს“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აბზაცი

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების 24-ე შენიშვნაზე, რომელშიც აღწერილია დაკავშირებულ მხარეებთან ბანკის გარიგებების მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია. ჩვენი მოსაზრება ამ საკითხთან მიმართებაში მოდიფიცირებული არ არის.

**Building a better
working world**

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ბანკის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2019 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში. ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის და მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირების პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თალღითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელი არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

**Building a better
working world**

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ „ფუნქციონირებადი საწარმოს“ დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

**Building a better
working world**

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 16 მარტი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	შენიშვნა	2019	2018
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	88,951	46,503
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	58,670	63,105
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	297,785	188,834
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	26,480	20,226
ძირითადი საშუალებები	9	8,876	2,136
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	10	5,240	-
არამატერიალური აქტივები	11	4,607	2,513
მოგების გადასახადის აქტივები		183	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	16	-	148
სხვა აქტივები	12	1,496	3,592
სულ აქტივები		492,288	327,057
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	13	110,130	110,262
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	14	241,708	104,539
ანარიცხები	18	416	74
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	16	64	-
საიჯარო ვალდებულება	10	5,575	-
სხვა ვალდებულებები	12	4,469	1,940
სუბორდინირებული ვალი	15	27,589	-
სულ ვალდებულებები		389,951	216,815
საკუთარი კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	17	103,000	103,000
დამატებით შეტანილი კაპიტალი	17	1,155	-
(დაგროვილი დანაკლისი) / გაუნაწილებელი მოგება		(1,818)	7,242
სულ საკუთარი კაპიტალი		102,337	110,242
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		492,288	327,057

ხელმოწერილია ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ 2020 წლის 16 მარტს:

არდა იუსუფ არკუნი დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე

ჩინგიზ აბდულაევი

ფინანსური დირექტორი,
დირექტორთა საბჭოს წევრი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	შენიშვნა	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		23,089	14,162
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		2,675	4,010
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		2,839	2,881
		<u>28,603</u>	<u>21,053</u>
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		(5,596)	(3,868)
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე		(4,696)	(1,053)
სუბორდინირებული ვალი		(48)	-
საიჯარო ვალდებულება		(303)	-
		<u>(10,643)</u>	<u>(4,921)</u>
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		17,960	16,132
საკრედიტო ზარალის ხარჯი პროცენტიან აქტივებზე	5, 6, 7, 8,		
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურების ზარალის შემდეგ	18	(3,665)	(1,517)
		<u>14,295</u>	<u>14,615</u>
უცხოური ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა			
გარიგებები		4,240	2,484
საკურსო სხვაობები		(134)	197
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	19	601	390
სხვა საოპერაციო შემოსავალი		299	28
		<u>5,006</u>	<u>3,099</u>
არასაპროცენტო შემოსავალი			
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	20	(15,339)	(8,258)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	20	(8,367)	(5,466)
ცვეთა და ამორტიზაცია	9, 10, 11	(3,424)	(952)
ანარიცხები		(10)	7
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(643)	(4)
		<u>(27,783)</u>	<u>(14,673)</u>
არასაპროცენტო ხარჯი დასაბეგრი მოგება		(8,482)	3,041
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	16	(578)	148
პერიოდის წმინდა (ზარალი)/მოგება		<u>(9,060)</u>	<u>3,189</u>
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირება ხდება		-	-
		<u>(9,060)</u>	<u>3,189</u>
წლის მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი		<u><u>(9,060)</u></u>	<u><u>3,189</u></u>

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	დაგროვილი დანაკლისი / (გაუნაწილებელი მოგება)	სულ კაპიტალი
1 იანვარი, 2018 წ.	103,000	-	3,807	106,807
ფასს 9-ის მიღების ეფექტი	-	-	246	246
ფასს 9-ის მიხედვით გადაანგარიშებული საწყისი ნაშთი	103,000	-	4,053	107,053
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	3,189	3,189
31 დეკემბერი, 2018 წ.	103,000	-	7,242	110,242
მშობელი კომპანიისგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან საბაზროზე დაბალი განაკვეთით მიღებული სესხი (მე-15 შენიშვნა)	-	1,155	-	1,155
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	-	(9,060)	(9,060)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	103,000	1,155	(1,818)	102,337

9-60 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

	შენიშვნა	2019	2018
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		28,689	21,453
გადახდილი პროცენტი		(9,782)	(5,158)
მიღებული საკომისიო		1,456	774
გადახდილი საკომისიო		(874)	(417)
უცხოურ ვალუტაში შემდგარი გარიგებებიდან ზარალით შემცირებული რეალიზებული შემოსულობა		4,240	2,484
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(14,489)	(7,845)
გადახდილი ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები		(5,391)	(6,899)
სხვა მიღებული შემოსავალი		4	28
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		3,853	4,420
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე			
საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება		10,226	(6,441)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(103,013)	(73,134)
კლიენტებზე გაცემული სესხები			
საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)		12,130	(1,999)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		130,755	42,251
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე			
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული / (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		29,691	(34,903)
მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		(549)	-
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული / (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		29,142	(34,903)
მოგების გადასახადით დაბეგრის შემდეგ			
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(9,173)	(6,226)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		3,090	47,763
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(7,415)	(2,250)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		-	28
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(2,764)	(1,470)
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(16,262)	37,845
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საიჯარო ვალდებულების ძირითადი თანხის დაფარვა		(1,212)	-
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხიდან		29,055	-
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		27,843	-
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		1,733	(347)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(8)	-
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		42,448	2,595
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	46,503	43,908
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	88,951	46,503

9-60 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „პაშა ბანკი საქართველო“ (შემდგომში „ბანკი“) დაფუძნდა 2012 წლის 17 დეკემბერს, როგორც საქართველოს კანონმდებლობის ფარგლებში მოქმედი სააქციო საზოგადოება. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდეგში „სებ“) მიერ 2013 წლის 17 იანვარს გაცემული საბანკო ლიცენზიით (საიდენტიფიკაციო კოდი: 404433671).

ბანკი იღებს ანაბრებს, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და სთავაზობს სხვა საბანკო მომსახურებას თავის კომერციულ კლიენტებს. ბანკი აგრძელებს საცალო ბაზარზე გაფართოებას საფირმო სახელწოდებით „რეიბანკი“ (ReiBank), ბანკის აქციონერების მიერ დამტკიცებული სტრატეგიული ინიციატივების საფუძველზე.

2017 წლიდან ბანკი „დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის“ წევრია. სისტემა ფუნქციონირებს „დეპოზიტების დაზღვევის სისტემის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად და აზღვევს რეზიდენტი და არარეზიდენტი ფიზიკური პირების ყველა ტიპის დეპოზიტს 5,000 ლარამდე, გარკვეული გამონაკლისებით.

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკი საქართველოში რვა მომსახურების ოფისითაა წარმოდგენილი. ბანკის იურიდიული მისამართია: ილია ჭავჭავაძის გამზირი 378, 0179, თბილისი, საქართველო.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის ერთპიროვნული მფლობელი იყო აზერბაიჯანული კომპანია ლსს „პაშა ბანკი“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“). ბანკის საბოლოო მფლობელები არიან ქ-ნი ლეილა ალიევა, ქ-ნი არზუ ალიევა და ბ-ნი არიფ პაშაევი (2018 წლის 31 დეკემბერი: ქ-ნი ლეილა ალიევა და ქ-ნი არზუ ალიევა), რომლებიც ბანკზე ერთობლივ კონტროლს ახორციელებენ.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მშობელი ბანკის მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერთა საერთო კრებაზე. აქციონერებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ მისი გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (შემდგომში „ლარი“), თუკი სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ბანკმა პირველად გამოიყენა გარკვეული სტანდარტების ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები თუ ცვლილებები, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ დაწვრილებით განვიხილავთ თითოეული ცვლილების ხასიათსა და გავლენას:

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. სტანდარტში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს იჯარის უმეტესობის აღრიცხვას ერთ საბალანსო უწყისზე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის მიხედვით აღრიცხვისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს 17-ის მიხედვით და გამოიწვევს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს. შესაბამისად, ფასს 16-ს გავლენა არ მოუხდენია იმ იჯარებზე, რომლებშიც ბანკი მეიჯარედ გამოდის.

ბანკმა ფასს 16 მიიღო მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მეთოდის გამოყენებით 2019 წლის 1 იანვრის, ანუ თავდაპირველი გამოყენების თარიღით. ამ მეთოდის მიხედვით, სტანდარტი გამოიყენება რეტროსპექტულად, თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის აღიარებული სტანდარტის პირველადი გამოყენების კუმულაციური ეფექტით. ბანკმა არჩია სტანდარტზე გადასვლის პრაქტიკული მიზანშეწონილობით ესარგებლა, რომელიც საშუალებას იძლევა, თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის სტანდარტი გაავრცელოს მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებზე, რომლებიც მანამდე იჯარებად იყო განსაზღვრული ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის მიხედვით. ბანკმა ასევე არჩია აღიარებიდან გამონაკლისების გამოყენება საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლებსაც, იჯარის დაწყების თარიღისთვის, მაქსიმუმ, 12-თვიანი ვადა აქვთ და არ შეიცავენ შესყიდვის უფლებას („მოკლევადიანი იჯარები“) და საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა („დაბალი ღირებულების მქონე აქტივები“).

ფასს 16-ის მიღებისას ბანკმა აღიარა იმ იჯარებთან დაკავშირებული საიჯარო ვალდებულებები, რომლებიც მანამდე „საოპერაციო იჯარებად“ იყო კლასიფიცირებული ბასს 17-ის „იჯარა“ მიხედვით. ეს საიჯარო ვალდებულება შეფასდა დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომლებიც დისკონტირდა 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ბანკის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით. 2019 წლის 1 იანვარს საიჯარო ვალდებულებებზე გამოყენებული შეწონილი საშუალო ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი 5% იყო.

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები შეფასდა ფასს 16-ზე გადასვლისთანავე საიჯარო ვალდებულების თანაბარი ოდენობით და დაკორექტირდა წინასწარ გადახდილი თანხებით, რომლებიც ბანკმა მაშინვე, თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე, აღიარა. შესაბამისად, 2019 წლის 1 იანვარს ბანკს არ უღიარებია ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი თავის გაუნაწილებელ მოგებაზე.

ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	<i>ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი</i>
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	5,715
გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებად რეკლასიფიცირებული ავანსები	(199)
საიჯარო ვალდებულება	5,516
ქვემოთ ცხრილში შეჯერებულია ბანკის მიერ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცხადებული ჩვეულებრივი (საოპერაციო) იჯარა და 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ახალი სტანდარტის მიხედვით აღიარებული საიჯარო ვალდებულებები:	
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით აღიარებული საიჯარო ვალდებულებები	5,516
ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით დისკონტირების ეფექტი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	747
<i>დამატებული:</i>	
მოკლევადიანი იჯარები	38
შეწყვეტილ იჯარებთან დაკავშირებული ვალდებულებები	7,326
შეწყვეტილ იჯარებთან დაკავშირებული ვალდებულებების დღგ-ის კომპონენტი	1,319
საოპერაციო იჯარის ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის წინა წლის ფინანსური ანგარიშგებების თანახმად	14,946

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

(ა) ფასს 16-ის მიღების ეფექტის ხასიათი

ბანკს ძირითადი საშუალებების სხვადასხვა ობიექტზე საიჯარო ხელშეკრულებები აქვს გაფორმებული. ფასს 16-ზე გადასვლამდე ბანკი თითოეული თავისი იჯარის კლასიფიკაციას (როგორც მოიჯარე) ახდენდა იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის საფინანსო ან საოპერაციო იჯარად. იჯარა კლასიფიცირდებოდა ფინანსურ იჯარად, თუ იგი ბანკს გადასცემდა საიჯარო აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს; სხვა შემთხვევაში იგი საოპერაციო იჯარად განისაზღვრებოდა. საოპერაციო იჯარის შემთხვევაში, საიჯარო ქონება არ კაპიტალიზდება და საიჯარო გადასახდელები აღიარებული იქნა საიჯარო ხარჯად მოგებაში ან ზარალში იჯარის ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით. ყოველგვარი საიჯარო ავანსი აღიარებული იქნა სხვა აქტივებში, ხოლო დარიცხული იჯარა - სხვა ვალდებულებებში.

ფასს 16-ის მიღებისას ბანკმა გამოიყენა აღიარების და შეფასების ერთი მიდგომა ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ეს სტანდარტი შეიცავს მასზე გადასვლის კონკრეტულ მოთხოვნებს და პრაქტიკულ მიზანშეწონილობას, რომლებიც ბანკმა გამოიყენა.

იჯარები, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარებად იყო აღრიცხული

ბანკმა აღიარა გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები იმ იჯარებზე, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარებად იყო კლასიფიცირებული, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები იჯარების უმეტესობის შემთხვევაში აღიარებულია საბალანსო ღირებულების საფუძველზე, ისე, თითქოს სტანდარტი ყოველთვის გამოიყენებოდა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა გამოიყენება ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის. ზოგიერთი იჯარისთვის გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების აღიარება მოხდა საიჯარო ვალდებულებების ტოლი თანხის ოდენობით, რომელიც დაკორექტირდა მათთან დაკავშირებული ნებისმიერი მანამდე აღიარებული წინასწარ გადახდილი და დარიცხული საიჯარო გადასახდელებით. საიჯარო ვალდებულებების აღიარება მოხდა დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულების საფუძველზე თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

ბანკმა ასევე გამოიყენება პრაქტიკული მიზანშეწონილობის პრინციპი, როდესაც:

- ▶ გამოიყენა დისკონტის ერთი განაკვეთი გონივრულ ფარგლებში მსგავსი მახასიათებლების მქონე იჯარების პორტფელისთვის;
- ▶ დაეყრდნო თავის შეფასებებს იმის თაობაზე, არის თუ არა იჯარა დამამძიმებელი, უშუალოდ თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე;
- ▶ გამოიყენა მოკლევადიანი იჯარებისთვის დაშვებული გამონაკლისები იმ იჯარებზე, რომელთა ვადა გაფორმებიდან 12 თვემდე პერიოდში იწურება;
- ▶ არ გაითვალისწინა თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივის შეფასებისას ფასს-ის თავდაპირველად გამოყენების თარიღისთვის;
- ▶ საიჯარო ვადის დასადგენად დაეყრდნო რეტროსპექტულ შეფასებას, თუ ხელშეკრულება შეიცავდა იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის უფლებას.

ზემოაღნიშნულის საფუძველზე, 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით:

- ▶ აღირიცხა 5,715 ლარის გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები;
- ▶ აღირიცხა 5,516 ლარის დამატებითი საიჯარო ვალდებულებები;
- ▶ ჩამოიწერა წინა საოპერაციო იჯარებზე გადახდილი 199 ლარის ავანსები.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

(ბ) ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია ბანკის ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკა ფასს 16-ის მიღების შემდეგ, რომელსაც იყენებს სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღიდან:

I. ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახდელები და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები, რომლებიც წარმოადგენს საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას.

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები

ბანკი გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე გადახდილი იჯარების თანხებს, რასაც აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები. თუ ბანკს არ აქვს გონივრული რწმენა იმისა, რომ იჯარის ვადის ბოლოს მოიპოვებს საიჯარო აქტივის მესაკუთრეობის უფლებას, აღიარებულ გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს ცვეთას არიცხავს წრფივი მეთოდით სავარაუდო სასარგებლო მომსახურებისა და იჯარის ვადებს შორის უმოკლეს ვადაზე. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი ცვეთას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულება

იჯარის დაწყების თარიღისთვის ბანკი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში გადასახდელი თანხების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულს მისაღები საიჯარო შეღავათებით, ცვლად საიჯარო გადასახდელებს, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით, ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის მიბმული ინდექსზე ან განაკვეთზე, აღიარებულია იმ პერიოდის ხარჯად, რომლის განმავლობაშიც დგება გადახდის გამომწვევი მოვლენა ან გარემოება.

საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, თუ საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება იჯარის გადახდის შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიკაცია ან ცვლილება, თუ იგვლება არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახდელები ან ცვლილება შედის საბაზისო აქტივის შესყიდვის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს დაბალი ღირებულების მქონედ მიჩნეული საოფისე აღჭურვილობის იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიანი იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადასახდელების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

განახლების ოფციონის მქონე ხელშეკრულებების იჯარის ვადის განსაზღვრა განსჯის საფუძველზე

ბანკი იჯარის ვადას განსაზღვრავს, როგორც იჯარის შეუქცევად ვადას იმ ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის გახანგრძლივების ოფციონი, თუ არსებობს ამ ოფციონის გამოყენების გონივრული რწმენა, ან ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის შეწყვეტის ოფციონი, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ მისი გამოყენება არ მოხდება.

ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია - „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“

ინტერპრეტაცია ეხება მოგების გადასახადების აღრიცხვას ისეთ შემთხვევებში, როდესაც საგადასახადო დაბეგვრა შეიცავს გაურკვევლობას, რაც გავლენას ახდენს ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ გამოყენებაზე. იგი არ ვრცელდება ბასს 12-ის მოქმედების არეალის მიღმა მყოფ გადასახადებზე და მოსაკრებლებზე, ამასთან იგი არ მოიცავს კონკრეტულ მოთხოვნებს გაურკვევლობის შემცველ საგადასახადო დაბეგვრასთან დაკავშირებული ჯარიმებისა თუ საურავების შესახებ. ინტერპრეტაცია, კონკრეტულად, შემდეგ საკითხებს მოიცავს:

- ▶ საწარმო ინდივიდუალურად განიხილავს თუ არა გაურკვეველი საგადასახადო დაბეგვრის წესებს;
- ▶ დაშვებები, რომლებსაც საწარმო აკეთებს საგადასახადო ორგანოების მიერ გამოყენებული საგადასახადო დაბეგვრის წესების შემოწმების შესახებ;
- ▶ როგორ განსაზღვრავს საწარმო დასაბეგრ მოგებას (საგადასახადო ზარალს), საგადასახადო ბაზებს, გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალს, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებს და საგადასახადო განაკვეთებს;
- ▶ როგორ განიხილავს საწარმო ცვლილებების შეტანას ფაქტებსა და გარემოებებში.

ბანკი წყვეტს, თითოეულ გაურკვეველ საგადასახადო მიდგომას ცალ-ცალკე განიხილავს, თუ ერთ ან რამდენიმე სხვა გაურკვეველ საგადასახადო მიდგომასთან ერთად, გამომდინარე იქიდან, რომელი მიდგომის გამოყენებით უფრო უკეთ იქნება შესაძლებელი გაურკვევლობის გადაჭრის შედეგის პროგნოზირება.

მოგების გადასახადის გამოთვლის მიდგომებთან დაკავშირებული გაურკვევლობის დასადგენად ბანკი მეტწილად ეყრდნობა თავის განსჯას.

ვინაიდან ბანკი საქმიანობს რთულ გარემოში, მან შეაფასა, ჰქონდა თუ არა ინტერპრეტაციას გავლენა თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ამ ინტერპრეტაციის გამოყენებისას ბანკმა განიხილა, ჰქონდა თუ არა მას გაურკვეველი საგადასახადო მიდგომები. ამ ინტერპრეტაციას გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს 9-ში „სავალსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“

ფასს 9-ის მიხედვით, სავალსო ინსტრუმენტი შეიძლება შეფასდეს ან ამორტიზებული ღირებულებით, ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, იმ პირობით, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს „მხოლოდ ძირითადი თანხის და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდას“ („SPPI კრიტერიუმი“) და რომ ინსტრუმენტი ამ კლასიფიკაციის შესაბამისი ბიზნესმოდელის ფარგლებშია ფლობილი. ფასს 9-ში შესული ცვლილებები განმარტავს, რომ ფინანსური აქტივი აკმაყოფილებს SPPI კრიტერიუმს მიუხედავად იმისა, არსებობს თუ არა ისეთი მოვლენა ან გარემოება, რომელიც იწვევს ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტას და განურჩევლად იმისა, თუ რომელი მხარე იხდის ან იღებს გონივრულ კომპენსაციას ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტისთვის. ამ ცვლილებებს გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 22-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენება.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის მნიშვნელოვანი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ბანკი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრეზერვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

პირველადი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ბანკმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ამ ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, მაგრამ როდესაც ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, მაშინ ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

ბანკი თავისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ბანკმა შეიძლება ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხოს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ისინი ვაჭრობისთვისაა გამიზნული, ან არის წარმოებული ინსტრუმენტები, ან სამართლიანი ღირებულებითაა კლასიფიცირებული.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, კლიენტებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით

ბანკი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს (SPPI).

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ:

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ბიზნესმოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, აგრეგირებული პორტფელის, დონეზე და ეყრდნობა ისეთ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს, როგორც არის, მაგალითად:

- ▶ როგორ ხდება ბიზნესმოდელის ეფექტურობისა და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებული ფინანსური აქტივების შეფასება და ანგარიშგება საწარმოს ხელმძღვანელობის ზედა რგოლისთვის;
- ▶ რისკები, რომლებიც მოქმედებს ბიზნესმოდელის ეფექტურობაზე (და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებულ ფინანსურ აქტივებზე) და, კერძოდ, როგორ იმართება ეს რისკები;
- ▶ როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება (მაგალითად, ანაზღაურება ეყრდნობა თუ არა მართული აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან ამოღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ ბანკის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტებია ასევე გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ოდენობა და დრო.

ბიზნესმოდელის შეფასება ეყრდნობა გონიერულობის ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს, „ყველაზე უარესი“ ან „სტრესული შემთხვევების“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ბანკის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ბანკი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების (SPPI) ტესტირება

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპზე ბანკი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებს თუ არა ისინი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირებას.

„ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განსაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები საკრედიტო ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არის ფულის დროითი ღირებულების ანაზღაურება და საკრედიტო რისკი. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად ბანკი ეყრდნობა განსჯას და ითვალისწინებს ისეთ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, როგორებიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს არაარსებითზე მეტ რისკს ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ცვალებადობას, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სახელშეკრულებო გარიგებას, არ წარმოქმნის ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც მხოლოდ ძირითადი თანხის და დაუფარავ ბალანსზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს. ასეთ შემთხვევებში ფინანსური აქტივი უნდა შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

აკრედიტივები და სესხების გაცემის ვალდებულება

ბანკი მომხმარებლებს სთავაზობს აკრედიტივებს და სესხებს. სესხების გაცემის ვალდებულება და აკრედიტივები ისეთი ვალდებულებებია, რომელთა მიხედვითაც, ნაკისრი ვალდებულების ვადის განმავლობაში ბანკს ევალება სესხის გაცემა მომხმარებლისთვის წინასწარ დადგენილი პირობებით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ვალდებულების შესრულების გარანტია

ვალდებულების შესრულების გარანტია არის კონტრაქტი, რომელიც ითვალისწინებს კომპენსაციას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. ვალდებულების შესრულების გარანტიით საკრედიტო რისკი არ გადაიცემა. ვალდებულების შესრულების გარანტიის კონტრაქტების მიხედვით რისკი არის იმის ალბათობა, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შესაბამისად, ვალდებულების შესრულების გარანტიები არ ჩაითვლება ფინანსურ ინსტრუმენტებად და, ამრიგად, არ ექვევება ფასს 9-ის მოქმედების არეალში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ბანკი არ ახდენს თავისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, გარდა ისეთი გამოწვევის შემთხვევებისა, როცა ბანკი ცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასდროს ხდება. 2019 წელს ბანკს არ მოუხდენია თავისი რომელიმე ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების რეკლასიფიკაცია.

რესტრუქტურული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურირებას. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, სხვაობის აღიარება კი ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუ გაუფასურების ზარალი უკვე ბუღალტრულად აღრიცხული არ არის. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება პირველ სტადიად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, სხვა ფაქტორებთან ერთად, ბანკი შემდეგსაც ითვალისწინებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაგენტის შეცვლა;
- ▶ თუ მოდიფიკაცია იმგვარია, რომ ინსტრუმენტი აღარ დააკმაყოფილებდა SPPI კრიტერიუმს.

თუ მოდიფიკაცია არსებითად არ შეცვლის ფულად ნაკადებს, იგი არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხმარებელს ცვლილებას ბანკი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირების შედეგად გამოწვეულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

თუ მოდიფიკაცია არ იწვევს გაუფასურების შეწყვეტას, ბანკი ასევე ხელახლა აფასებს იმას, ხომ არ მომხმარებელს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან ხომ არ უნდა მოხდეს აქტივების კლასიფიცირება გაუფასურებულად. აქტივი, რომელიც მოდიფიცირების შედეგად გაუფასურებულად არის კლასიფიცირებული, შეიძლება აღიარდეს მე-2 ან მე-3 სტადიის სახით, თუ დაკმაყოფილებდა გარკვეული კრიტერიუმები ბანკის დამტკიცებული მეთოდოლოგიის მიხედვით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და არსებითი დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა ან (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ან (ბ) არც გადაუცია და არც დაუტოვებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ დათმო აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მასში მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით. მონაწილეობის გაგრძელება, რომელიც იძენს გარანტიის ფორმას გადაცემულ აქტივზე, ფასდება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და იმ ანაზღაურების მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით, რომლის გადახდაც შეიძლება ბანკს მოეთხოვოს.

ჩამოწერები

2018 წლის 1 იანვრიდან ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ან ნაწილობრივ, ან მთლიანად მხოლოდ მაშინ, როდესაც ბანკი შეწყვეტს მათი ამოღების მცდელობას. თუ ჩამოსაწერი თანხა დაგროვილი ზარალის რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ ემატება რეზერვს და შემდეგ გამოიქვითება საერთო საბალანსო ღირებულებიდან. ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება საკრედიტო ზარალის ხარჯში. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან მოდიფიკაცია აღიარდება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომლებსაც აქვს გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

ბანკის სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიულად დაცული უფლება და არსებობს შემხვედრი მოთხოვნების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივების რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის განზრახვა. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გადასახადით დაბეგრა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გაელენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (ეხება გაუნაწილებელ მოგებას) და საგადასახადო კანონების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებობდა მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გაელენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დაირიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<i>წელი</i>
ავეჯი და მოწყობილობები	4
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	4
სატრანსპორტო საშუალებები	4
სხვა აღჭურვილობა	5
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	4-5

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შემენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო მომსახურების 10 წლიანი ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად, ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

საწესდებო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები საკუთარ კაპიტალად არის კლასიფიცირებული. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდილი და მიღებული ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ვადაზე ან, როცა შესაძლებელია, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ბანკი უბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლას ბრუტოს საფუძველზე.

საპროცენტო შემოსავალი ყველა ფინანსური აქტივიდან, რომლებიც აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, აღიარებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა ტიპის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. გასამრჯელო მოიცავს საკომისიო შემოსავალს გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ზარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგებების დასრულებისთანავე. თითოეული საკასო და საანგარიშსწორებო ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი მოვალეობა.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მესამე მხარისთვის გარიგების პირობებზე მოლაპარაკებიდან ან მოლაპარაკებაში მონაწილეობიდან მიღებული გასამრჯელოს (მაგალითად, როდესაც ბანკის შესასრულებელ მოვალეობას წარმოადგენს აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის უზრუნველყოფა) აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. გასამრჯელო და გასამრჯელოს გარკვეულ შესასრულებელი მოვალეობებთან დაკავშირებული კომპონენტები აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც კონტრაქტი ითვალისწინებს ცვალებად ანაზღაურებას, გასამრჯელოსა და საკომისიო შემოსავლის აღიარება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც არსებობს იმის ალბათობა, რომ აღიარებული ჯამური შემოსავლის თანხის მნიშვნელოვანი შემობრუნება არ მოხდება მანამ, სანამ საბოლოოდ გაირკვევა ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული მოგება-ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელმწიფოებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ მოგებას გამოკლებული ზარალის მუხლში. ლარის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, იყო 2.8677 ლარი და 2.6766 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით, 3.2095 ლარი და 3.0701 ლარი 1 ევროსთან მიმართებით და 1.6861 ლარი და 1.5786 ლარი 1 აზერბაიჯანულ მანათთან მიმართებით.

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ბანკი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ცვლილებები ფასს (IFRS) 3-ში „საწარმოს განმარტება“

2018 წლის ოქტომბერში ბასს-მა ფასს 3-ში „საწარმოთა გაერთიანება“ ცვლილებები შეიტანა საწარმოს განმარტებაში, რათა საწარმოებს დახმარებოდა იმის განსაზღვრაში წარმოადგენს თუ არა შეძენილი საქმიანობებისა და აქტივების კომპლექსი საწარმოს. ცვლილებებით განმარტებულია საწარმოს მინიმალურ მოთხოვნებს, ამოღებულია იმის შეფასება, შეუძლიათ თუ არა ბაზრის მოწოდებებს ნაკლები ელემენტების ჩანაცვლება, დამატებულია მითითებები შეძენილი პროცესის არსებითობის შეფასებაში საწარმოების დასახმარებლად, დაკონკრეტებულია საწარმოს და პროდუქციის განმარტება და შემოტანილია სამართლიანი ღირებულების კონვენტრაციის ნებაყოფლობითი ტესტი. ცვლილებებს დაერთო ახალი საილუსტრაციო მაგალითები.

ვინაიდან ეს ცვლილებები პერსპექტიულად ეხება გარიგებებსა თუ სხვა მოვლენებს, რომლებიც დგება პირველად გამოყენების თარიღით ან მას შემდეგ, ბანკზე ეს ცვლილებები არ იმოქმედებს მათზე გადასვლის თარიღისთვის.

ცვლილებები ბასს (IAS) 1-სა და ბასს (IAS) 8-ში: „მასალის განმარტება“

2018 წლის ოქტომბერში ბასს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ და ბასს 8-ში „სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები“, რათა „მასალის“ განმარტება სხვადასხვა სტანდარტში შესაბამისობაში მოეყვანა და განმარტების გარკვეული ასპექტები დაეზუსტებინა. ახალი განმარტების მიხედვით, „ინფორმაცია წარმოადგენს მასალას, თუკი, გონივრულობის ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ მისი გამოტოვება, არასწორად წარმოდგენა ან დამალვა გავლენას მოახდენს საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლების გადაწყვეტილებებზე, რომლებსაც ისინი იღებენ კონკრეტული ანგარიშგებულ საწარმოს შესახებ ფინანსური ინფორმაციის შემცველ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით.“

„მასალის“ განმარტებაში შესული ცვლილებები, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან გავლენას არ მოახდენს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიყენება, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება: ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-სა და ფასს (IFRS) 7-ში

საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორების ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-სა და ფასს 7-ში გულისხმობს რამდენიმე შედგავას, რომელიც ვრცელდება ჰეჯირების ყველა იმ ურთიერთობაზე, რომლებზეც პირდაპირ მოქმედებს საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება. ჰეჯირების ურთიერთობებზე ეს შესწორება მოქმედებს იმ შემთხვევაში, თუ მის გამო წარმოიქმნება განუსაზღვრელობა ჰეჯირების ობიექტის ან ჰეჯირების ინსტრუმენტის საორიენტაციო (ემპირიული) ფულადი ნაკადების წარმოქმნის ვადებთან და სიდიდესთან დაკავშირებით. საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორებამ ჰეჯირების ობიექტის ან ჰეჯირების ინსტრუმენტის საორიენტაციო ფულადი ნაკადების წარმოქმნის ვადებთან და / ან სიდიდესთან დაკავშირებით შეიძლება განაპირობოს განუსაზღვრელობა, არსებული საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის ალტერნატიული, თითქმის ურისკო, საპროცენტო განაკვეთით ჩანაცვლებამდე პერიოდის განმავლობაში. ამან შეიძლება გაურკვეველობა გამოიწვიოს იმასთან დაკავშირებით, არის თუ არა პროგნოზირებული გარიგება მაღალი ალბათობით მოსალოდნელი ან პერსპექტიული შეფასებით, არის თუ არა სავარაუდო, რომ ჰეჯირების ურთიერთობა მაღალეფექტური იქნება.

ცვლილებები ძალაში შევიდა 2020 წლის 1 იანვრიდან, მაგრამ საწარმოებს შეუძლიათ მისი ვადაზე ადრე გამოყენება. ამ ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არ ექნება მნიშვნელოვანი გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

განუსაზღვრელობის შეფასება

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ბანკის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და პროგნოზებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ეს პროგნოზები ეყრდნობა რამდენიმე ფაქტორს, რომელთა ცვლილებამ შეიძლება განაპირობოს რეზერვების სხვადასხვა დონე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ბანკი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც ეყრდნობა ბუღალტრულ გადაწყვეტილებებს და პროგნოზებს მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგების მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმები იმის დასადგენად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როდესაც მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კოლექტიურად ფასდება;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორცაა უმუშევრობის დონეები და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებები, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე;
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

განუსაზღვრელობის შეფასება (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების და საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რეზერვები, შესაბამისად, შეადგენდა 5,791 ათას ლარს (2018 წ.: 2,413 ათასი ლარი), 397 ათას ლარს (2018 წ.: 242 ლარი) და 414 ლარს (2018 წ.: 70 ლარი). იხილეთ მე-7, მე-8 და მე-18 შენიშვნები.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია 22-ე შენიშვნაში.

5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ნაღდი ფული სალაროში	4,608	1,225
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	2,742	398
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	17,203	8,237
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო დაწესებულებებში	64,406	36,643
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(8)	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	88,951	46,503

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული, აშშ დოლარში, ლარსა და ევროში გამოხატული, მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 61.38%-ს, 28.19%-სა და 9.08%-ს, შესაბამისად (2018 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 26.34%, ლარი 43.75% და ევრო 29.72%).

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	58,670	43,001
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზარი	-	20,395
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	-	(291)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	58,670	63,105

2019 წელს საკრედიტო დაწესებულებებს ევალეზობდათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო პროცენტული დეპოზიტის გახსნა კლიენტებისგან და არარეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ეროვნულ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-ისა და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 25%-ის ოდენობით (2018 წ.: 5% და 25%, შესაბამისად).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ვადიანი ანაზრების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	20,395	(291)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	575	(2)
გადახდილი აქტივები	(21,057)	292
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	87	1
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>-</u>	<u>-</u>

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ვადიანი ანაზრების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	22,642	(49)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	31,986	(263)
გადახდილი აქტივები	(35,016)	288
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	783	(267)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>20,395</u>	<u>(291)</u>

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და მიკუთვნებულია პირველ სტადიას.

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
კორპორატიული	158,850	163,285
კომერციული	143,112	27,121
სამომხმარებლო	1,615	841
კლიენტებზე გაცემული სესხები	<u>303,577</u>	<u>191,247</u>
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(5,792)	(2,413)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	<u>297,785</u>	<u>188,834</u>

კომერციული სესხები მოიცავს საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემულ სესხებს, რომელთა წლიური შემოსავალი 1,000 ათასი ლარიდან 10,000 ათას ლარამდეა. ბანკმა კომერციული სესხების გაცემა 2018 წელს დაიწყო.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მთლიანი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	163,285	-	-	163,285
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	194,666	-	-	194,666
გადახდილი აქტივები	(204,455)	-	-	(204,455)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(840)	-	840	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	5,354	-	-	5,354
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	158,010	-	840	158,850

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კორპორატიული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1,891)	-	-	(1,891)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(2,273)	-	-	(2,273)
გადახდილი აქტივები	1,300	-	-	1,300
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	705	-	(705)	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	369	-	-	369
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,790)	-	(705)	(2,495)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	27,121	-	-	27,121
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	172,393	-	-	172,393
გადახდილი აქტივები	(60,972)	-	-	(60,972)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,733)	1,733	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	4,495	75	-	4,570
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	141,304	1,808	-	143,112

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(437)	-	-	(437)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(3,717)	-	-	(3,717)
გადახდილი აქტივები	607	-	-	607
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	218	(218)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	375	-	-	375
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(2,954)	(218)	-	(3,172)

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	841	-	-	841
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	2,031	-	-	2,031
გადახდილი აქტივები	(1,194)	-	-	(1,194)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(83)	83	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(9)	-	9	-
ჩამოწერილი თანხები	(70)	-	-	(70)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	7	-	-	7
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,523	83	9	1,615

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(85)	-	-	(85)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(54)	-	-	(54)
გადახდილი აქტივები	18	-	-	18
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	-	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	18	(18)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	9	-	(9)	-
ჩამოწერილი თანხები	70	-	-	70
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(74)	-	-	(74)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(98)	(18)	(9)	(125)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	<i>კორპორატიული</i>	<i>კომერციული</i>	<i>სამომხმარებლო</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	114,133	-	644	114,777
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	226,105	29,883	1,195	257,183
გადახდილი აქტივები	(179,368)	(3,050)	(998)	(183,416)
ჩამოწერილი თანხები	(1,722)	-	-	(1,722)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	4,137	288	-	4,425
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	163,285	27,121	841	191,247

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მომხმარებლებზე გაცემული ყველა სესხის ნაშთი პირველ სტადიას მიეკუთვნა.

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორა- ტიული	კომერციული	სამომხ- მარეზლო	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(2,221)	-	(81)	(2,302)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(3,509)	(241)	(136)	(3,886)
გადახდილი აქტივები	2,784	25	132	2,941
ჩამოწერილი თანხები	1,722	-	-	1,722
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	(667)	(221)	-	(888)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,891)	(437)	(85)	(2,413)

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები. მიღებული უზრუნველყოფის ტიპები, როგორც წესი, არის უძრავი ქონების იპოთეკა, ასევე ნაღდი ფული და თავდებობები, წარმოდგენილი მსესხებლებისა და მესამე მხარეების, მათ შორის, მშობელი კომპანიის მიერ.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის მსესხებლების სამი უმსხვილესი ჯგუფის მთლიანი სასესხო დავალიანება 72,878 ათას ლარს შეადგენდა, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 24.01%-ია (2018 წლის 31 დეკემბერი: 82,188 ათასი ლარი, რაც მთლიანი სასესხო პორტფელის 42.97%-ს შეადგენდა). ამ სესხებზე შექმნილია 551 ათასი ლარის რეზერვი (2018 წლის 31 დეკემბერი: 639 ათასი ლარის რეზერვი).

საქართველოში გაცემული სესხების განაწილება დარგების მიხედვით:

	2019	2018
ვაჭრობა და მომსახურება	147,837	81,456
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	61,146	59,158
უძრავი ქონების მართვა	57,375	21,986
მშენებლობა	26,925	5,208
ენერგეტიკა	6,635	6,343
ფიზიკური პირები	1,615	841
აგრო	1,442	-
სამთო მრეწველობა	208	775
ტრანსპორტირება და ტელეკომუნიკაცია	-	14,765
სხვა	394	715
	303,577	191,247

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავდა ფინანსურ დაწესებულებებსა და საქართველოში რეგისტრირებული სხვა კომპანიებს.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
კორპორაციული ობლიგაციები	20,221	18,566
ფინანსური დაწესებულებების ობლიგაციები	6,656	1,902
	<u>26,877</u>	<u>20,468</u>
გამოკლებული - გაუფასურების რეზერვი	(397)	(242)
სულ სავალო ფასიანი ქაღალდები	<u><u>26,480</u></u>	<u><u>20,226</u></u>

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებულებების ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	18,566	1,902	20,468
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	2,700	6,482	9,182
გადახდილი აქტივები	(1,190)	(1,900)	(3,090)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	145	172	317
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u><u>20,221</u></u>	<u><u>6,656</u></u>	<u><u>26,877</u></u>

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებულებების ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(203)	(39)	(242)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(25)	(195)	(220)
გადახდილი აქტივები	19	9	28
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	26	11	37
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u><u>(183)</u></u>	<u><u>(214)</u></u>	<u><u>(397)</u></u>

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებუ- ლებების ობლიგაციები	ფინანსური ინსტიტუ- ტების სადეპო- ზიტო სერტი- ფიკატი	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	12,177	22,079	26,849	1,174	62,279
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	6,226	-	-	-	6,226
გადახდილი აქტივები	(15)	(20,000)	(26,574)	(1,174)	(47,763)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	178	(177)	(275)	-	(274)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	18,566	1,902	-	-	20,468

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	კორპორაციული ობლიგაციები	ფინანსური დაწესებულე ბების ობლიგაციები	ფინანსური ინსტიტუტების სადეპოზიტო სერტიფიკატი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(27)	(793)	(45)	(865)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	(176)	-	-	(176)
გადახდილი აქტივები	-	754	111	865
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	-	-	(66)	(66)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(203)	(39)	-	(242)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

9. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	ავტოსტრანსპორტო საშუალებები	სხვა აღჭურვილობა	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	სულ
თვითღირებულება						
1 იანვარი, 2018 წ.	1,852	3,013	380	497	1,916	7,658
შემოსვლები	278	915	192	85	154	1,624
გასვლები	-	(10)	(47)	(3)	-	(60)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	2,130	3,918	525	579	2,070	9,222
შემოსვლები	1,812	1,108	17	400	4,621	7,958
გასხვისება და ჩამოწერა	(993)	(292)	-	(266)	(1,938)	(3,489)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	2,949	4,734	542	713	4,753	13,691
დაგროვილი ცვეთა						
1 იანვარი, 2018 წ.	(1,827)	(2,399)	(189)	(425)	(1,912)	(6,752)
ცვეთის დანარიცხი	(19)	(220)	(105)	(45)	(5)	(394)
გასხვისება და ჩამოწერა	-	10	47	3	-	60
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(1,846)	(2,609)	(247)	(467)	(1,917)	(7,086)
ცვეთის დანარიცხი	(208)	(494)	(103)	(43)	(357)	(1,205)
გასხვისება და ჩამოწერა	987	291	-	263	1,935	3,476
31 დეკემბერი, 2019 წ.	(1,067)	(2,812)	(350)	(247)	(339)	(4,815)
წმინდა საბალანსო ღირებულება						
1 იანვარი, 2018 წ.	25	614	191	72	4	906
31 დეკემბერი, 2018 წ.	284	1,309	278	112	153	2,136
31 დეკემბერი, 2019 წ.	1,882	1,922	192	466	4,414	8,876

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანად გაცვეთილი მუხლები გაუტოლდა 3,225 ლარს (2018 წ.: 6,444 ლარი).

10. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები
31 დეკემბერი, 2018 წ.	-
ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი	5,715
2019 წლის 1 იანვრიდან	5,715
შემოსვლები	845
გასხვისება და ჩამოწერა	-
31 დეკემბერი, 2019 წ.	6,560
დაგროვილი ცვეთა	
31 დეკემბერი, 2018 წ.	-
ცვეთის დანარიცხი	(1,320)
გასხვისება და ჩამოწერა	-
31 დეკემბერი, 2019 წ.	(1,320)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
31 დეკემბერი, 2018 წ.	-
31 დეკემბერი, 2019 წ.	5,240

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

10. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები (გაგრძელება)

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების და საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები			საიჯარო ვალდებულება
	შენიშნა-ნაგებობები	ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	სულ	
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-	-	-
გადასვლის ეფექტი შემოსვლები	5,715	-	5,715	5,516
ცვეთის ხარჯი	468	377	845	968
საპროცენტო ხარჯი	(1,246)	(74)	(1,320)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	-	-	303
გადახდები	-	-	-	(1,212)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,937	303	5,240	5,575

ბანკმა აღიარა 1,474 ათასი ლარის ხარჯი თავისი მოკლევადიანი იჯარებიდან 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის.

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები	კომპიუტერული პროგრამები	სულ
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 2018 წ.	989	1,993	2,982
შიდა გადაცემა შემოსვლები	(838)	838	-
გასვლები და ჩამოწერები	-	951	951
31 დეკემბერი, 2018 წ.	-	(167)	(167)
შემოსვლები	151	3,615	3,766
გასვლები და ჩამოწერები	-	3,625	3,625
31 დეკემბერი, 2019 წ.	-	(1,295)	(1,295)
დაგროვილი ამორტიზაცია	151	5,945	6,096
1 იანვარი, 2018 წ.	(320)	(540)	(860)
შიდა გადაცემა	260	(260)	-
ამორტიზაციის დანარიცხი	(17)	(541)	(558)
გასვლები და ჩამოწერები	-	165	165
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(77)	(1,176)	(1,253)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(15)	(884)	(899)
გასვლები და ჩამოწერები	-	663	663
31 დეკემბერი, 2019 წ.	(92)	(1,397)	(1,489)
წმინდა საბალანსო ღირებულება			
1 იანვარი, 2018 წ.	669	1,453	2,122
31 დეკემბერი, 2018 წ.	74	2,439	2,513
31 დეკემბერი, 2019 წ.	59	4,548	4,607

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2019	2018
სხვა არაფინანსური აქტივები		
წინასწარ გაწეული ხარჯები	451	614
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	194	107
საოპერაციო იჯარაზე გადახდილი ავანსები	121	1,270
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები	35	1,144
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	20	3
სხვა	253	39
	<u>1,074</u>	<u>3,177</u>
სხვა ფინანსური აქტივები	422	415
წარმოებული ფინანსური აქტივები	<u>422</u>	<u>415</u>
	<u>1,496</u>	<u>3,592</u>

სხვა აქტივები, სულ

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად, მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივისა თუ ვალდებულების თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2019			2018		
	სამართლიანი ღირებულებები		პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		ვალდებულება
	პირობითი თანხა	აქტივი		ვალდებულება	პირობითი თანხა	
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები						
ფორვარდები - უცხოურ ვალუტაში	76,175	15	3	12,499	-	23
ფორვარდები - ადგილობრივ ვალუტაში	24,519	407	227	26,212	415	46
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები		<u>422</u>	<u>230</u>		<u>415</u>	<u>69</u>

ცხრილში „უცხოური“ და „ადგილობრივი“ აღნიშნავს კონტრაქტებს. „უცხოური“ გულისხმობს არაქართულ საწარმოებს, ხოლო „ადგილობრივი“ – ქართულ საწარმოებს.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
კრედიტორული დავალიანება და დარიცხული ხარჯები	1,666	310
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	101	10
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	230	69
	<u>1,997</u>	<u>389</u>
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
თანამშრომლებზე გასაცემი ხელფასები	2,374	1,524
გადავადებული შემოსავალი	31	23
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	67	4
	<u>2,472</u>	<u>1,551</u>
სხვა ვალდებულებები, სულ	<u>4,469</u>	<u>1,940</u>

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კრედიტორული დავალიანება და დარიცხული ხარჯები ძირითადად მოიცავს პროგრამული უზრუნველყოფის მხარდაჭერის მომსახურებასა და, ძირითადად, ახალი ფილიალების გახსნასთან დაკავშირებულ მომსახურებაში გადასახდელ თანხებს.

13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
არარეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ვადიანი ანაზრები და სესხები	77,905	95,168
რეზიდენტი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ვადიანი ანაზრები	10,196	7,009
მშობელი კომპანიისგან მიღებული ვადიანი ანაზრები და სესხები	8,341	7,766
ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული ანაზრები	7,013	-
მშობელი კომპანიის მიმდინარე ანგარიშები	6,655	117
მშობელი კომპანიისგან მიღებული ოვერდრაფტი	20	202
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	110,130	110,262

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არარეზიდენტი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაზრები და სესხები შედგებოდა საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების და სხვა არარეზიდენტი ბანკების აშშ დოლარში, ევროში და თურქულ ლირაში გამოხატული ანაზრებისგან და სესხებისგან (2018 წ.: საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს და სხვა არარეზიდენტი ბანკების აშშ დოლარში გამოხატული ანაზრები).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რეზიდენტი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაზრები, რომლებიც შედგება ორი რეზიდენტი კომერციული ბანკის მიერ განთავსებული ანაზრებისგან, გამოხატულია ლარში და ევროში, და ვადა ეწურება 2020 წლის იანვარში და თებერვალში (2018 წ.: რეზიდენტი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაზრები შედგება ერთი რეზიდენტი კომერციული ბანკის მიერ განთავსებული ანაზრებისგან, რომელიც გამოხატულია ლარში და ვადა ეწურება 2019 წლის იანვარში).

14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
მიმდინარე და მოთხოვნამდე ანგარიშები	100,324	60,249
ვადიანი დეპოზიტები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	141,384	44,290
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	241,708	104,539
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (მე-18 შენიშვნა)	14,351	8,896

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები კლიენტების მიმართ მოიცავდა სამი უმსხვილესი კლიენტის ნაშთებს 122,338 ათასი ლარის ოდენობით, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 50.61%-ს შეადგენდა (2018 წლის 31 დეკემბერი: 37,101 ათასი, რაც კლიენტთა მთლიანი ანგარიშების 35.49%-ს შეადგენდა).

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე (გაგრძელება)

კლიენტთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით:

	2019	2018
ვაჭრობა და მომსახურება	104,123	61,013
დაზღვევა	63,831	6,638
ფიზიკური პირები	36,671	20,328
მშენებლობა	18,182	6,686
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	14,570	2,738
ენერჯეტიკა	1,489	6,431
აგრო	773	-
უმრავი ქონების მართვა	760	319
სამთო მრეწველობა	700	-
სხვა	609	386
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	241,708	104,539

15. სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული სესხებია:

	2019	2018
სუბორდინირებული სესხები	27,589	-
სუბორდინირებული სესხები	27,589	-

2019 წლის 19 დეკემბერს ბანკმა მშობელი კომპანიისგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიიღო აშშ დოლარში გამოხატული სუბორდინირებული სესხები, რომელთა წლიური საპროცენტო განაკვეთი 5%-ია, ხოლო დაფარვის ვადა 2025 წლის დეკემბერში ეწურება. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სესხის საპროცენტო განაკვეთი მსგავსი ინსტრუმენტების საბაზრო განაკვეთებზე უკეთესია, ამიტომ სესხის აღიარება სამართლიანი ღირებულებით მოხდა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. სესხის სამართლიან და ნომინალურ ღირებულებებს შორის 1,155 ლარის სხვაობა აისახა დამატებით შეტანილ კაპიტალში. წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი 5.88%-ია. სესხის გამოსყიდვა დაფარვის ვადის ამოწურვამდე არ შეიძლება.

სუბორდინირებული სესხის ამორტიზებული ღირებულება, რომელიც აკმაყოფილებდა მეორად კაპიტალში ჩართვის პირობას სეპ-ის მოთხოვნების მიხედვით (ბაზელ III-ის საფუძველზე), შეადგენდა 28,677 ლარს (2018 წლის 31 დეკემბერი: ნული).

16. გადასახადით დაბეგვრა

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილება და თარიღი შეიცვალა 2023 წლის იანვრით. შესაბამისად, ბანკს აღიარებული ჰქონდა ეს გადავადებული საგადასახადო აქტივი და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება, რომელთა რეალიზებამ 2023 წლამდე ვარაუდობს. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

16. გადასახადით დაბეგვრა (გაგრძელება)

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგების გადასახადის ხარჯი/სარგებელი:

	2019	2018
წინა წლის საგადასახადო დეკლარაციის გადაფასება	(366)	-
გადავადებული საგადასახადო (ხარჯი)/სარგებელი	(212)	148
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(578)	148

2019 და 2018 წლებში ბანკის მოგება იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის / ხარჯის შედარება ასეთია:

	2019	2018
დასაბეგრი მოგება	(8,482)	3,041
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის სარგებელი (ხარჯი) კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	1,272	(456)
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	93	100
გამოუქვითავი ხარჯები	(138)	(87)
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	-	229
წინა წლის საგადასახადო დეკლარაციის გადაფასება	(366)	-
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი აუღიარებელი საგადასახადო ზარალები	(1,439)	362
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(578)	148

ბანკის დაგროვილი საგადასახადო ზარალი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენს 9,593 ლარს (საიდანაც 8,374 ლარი მიეკუთვნება 2019 წელს ბანკის მიერ განცდილ საგადასახადო ზარალს). აქედან ბანკს მომდევნო პერიოდზე გადატანილი აქვს 1,439 ლარის საგადასახადო ზარალი, რომელიც არ უღიარებია.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და აქტივები 2019 წლის 31 დეკემბრისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის პერიოდში ასეთია:

	2017	მოგება- ზარალის ანგარიშგებაში	2018	მოგება- ზარალის ანგარიშგებაში	2019
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე					
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი აღიარებული საგადასახადო ზარალები	-	193	193	(193)	-
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	-	-	-	198	198
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	44	44	(44)	-
სხვა ვალდებულებები	-	110	110	138	248
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	-	347	347	99	446
გადასახადის ეფექტი დასაბეგრი დროებით სხვაობებზე					
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	(58)	(58)	5	(53)
ძირითადი საშუალებები	-	176	176	(235)	(59)
არამატერიალური აქტივები	-	(69)	(69)	(57)	(126)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	(248)	(248)	122	(126)
ფინანსური იჯარის ვალდებულებები	-	-	-	(146)	(146)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	-	(199)	(199)	(311)	(510)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება) / აქტივი	-	148	148	(212)	(64)

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

17. საკუთარი კაპიტალი

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად გადახდილი კაპიტალი 103,000 ათას ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 1 ლარის ნომინალური ღირებულების 103,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილების გამოცხადება ბანკის მშობელ კომპანიას შეუძლია მხოლოდ ბანკის წმინდა მოგებიდან, რომელიც ასახულია ბანკის მიერ საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბანკი ვალდებულია, ოფიციალურად აცნობოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს დივიდენდების გამოცხადების შესახებ, ხოლო საქართველოს ეროვნული ბანკი იტოვებს უფლებას, შეაჩეროს ან შეზღუდოს დივიდენდების განაწილება, თუ ბანკი დაარღვევს საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციებს.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი წარმოადგენს მშობელი კომპანიისგან და საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოებისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხების თავდაპირველი აღიარებისას მათ სამართლიან ღირებულებასა და ნომინალურ ღირებულებას შორის სხვაობას.

18. პირობითი ვალდებულებები

გადასახადით დაბეგვრა

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციებს, და შესაძლოა ხშირი იყოს ცვლილებები. შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ ეჭვქვეშ დააყენონ ხელმძღვანელობის მხრიდან კანონმდებლობის ამგვარი ინტერპრეტაციები ბანკის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან მიმართებაში. ეს შეიძლება მომავალში შეეხოს ისეთ ოპერაციებსა და საქმიანობასაც, რომლებიც ადრე ეჭვქვეშ არ დამდგარა. ამის გამო კომპანიას შეიძლება დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, ჯარიმები და საურავები. სახელმწიფო ორგანოებს უფლება აქვთ, საგადასახადო კუთხით შეამოწმონ ფისკალური პერიოდები, კერძოდ - შემოწმების წლიდან წინა სამი კალენდარული წელი. ზოგ შემთხვევაში შემოწმებამ შეიძლება უფრო დიდი პერიოდიც მოიცვას.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედ შესაბამის კანონმდებლობას ადეკვატურად განმარტავს და რომ ბანკს დარიცხული აქვს ყველა სათანადო გადასახადი.

იურიდიული

2019 წლის განმავლობაში ბანკს ორი მიმდინარე სასამართლო დავა ჰქონდა. პირველ დავაში ბანკი, თავის თანამშრომლებთან ერთად, არის სოლიდარულად პასუხისმგებელი მოპასუხე. მოსარჩელის მიერ მოთხოვნილი თანხა 883 ლარს შეადგენდა. ბანკი ასევე მოპასუხეა სხვა დავაში თავისი ერთ-ერთი ვადაგასული საიჯარო ხელშეკრულების თაობაზე, სადაც მოსარჩელე ბანკისგან 1,605 ლარის ანაზღაურებას ითხოვს. ბანკის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ რომელიმე დავის წაგებით გამოწვეული ზარალის ალბათობა მცირეა, შესაბამისად, მათთან დაკავშირებით ანარეცხები არ შეუქმნია.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

18. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

პირობითი ვალდებულებები

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის პირობითი ვალდებულებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	2019	2018
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	41,543	25,703
აკრედიტივები	980	3,846
	<u>42,523</u>	<u>29,549</u>
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
1 წლამდე	112	2,097
1-დან 5 წლამდე	-	12,849
	<u>112</u>	<u>14,946</u>
ვალდებულების შესრულების გაცემული გარანტიები	37,255	31,802
ვალდებულების შესრულების გაცემული გარანტიები	<u>37,255</u>	<u>31,802</u>
გამოკლებული - საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებზე		
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(414)	(70)
პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვითვამდე)	<u>79,476</u>	<u>76,227</u>
გამოკლებული - გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად		
ფლობილი ანაზრები (მე-14 შენიშვნა)	(14,351)	(8,896)
	<u>65,125</u>	<u>67,331</u>
პირობითი ვალდებულებები		

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვებში მომხდარი ცვლილების ანალიზი:

	აკრედიტივები	აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის			
1 იანვრის მდგომარეობით	(2)	(68)	(70)
ახალი დავალიანება	-	(214)	(214)
ვადამოსული დავალიანება	1	464	465
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	-	(595)	(595)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>(1)</u>	<u>(413)</u>	<u>(414)</u>

	აკრედიტივები	გარანტიები	აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(1)	(12)	(4)	(17)
ახალი დავალიანება	(1)	-	(84)	(85)
ვადამოსული დავალიანება	-	12	19	31
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	-	-	1	1
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	<u>(2)</u>	<u>-</u>	<u>(68)</u>	<u>(70)</u>

გაცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების ყველა ნაშთი 1-ელ სტადიას მიეკუთვნება.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

19. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	843	513
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	299	178
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	223	10
საკასო ოპერაციები	99	84
შემოსავალი საბროკერო ოპერაციებიდან	8	20
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	1,472	805
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(438)	(104)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(376)	(241)
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივები	(53)	(66)
საკასო ოპერაციები	(3)	(3)
შემოსავალი საბროკერო ოპერაციებიდან	(1)	(1)
საკომისიო ხარჯი	(871)	(415)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	601	390

შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ბანკის შემოსავალს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოადგენს გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი. შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან აღიარებულია 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში და შეადგინა 1,472 ათასი ლარი.

მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით, ბანკმა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	<i>2019</i>	<i>1 იანვარი, 2019 წ.</i>
გადავადებული შემოსავალი (წარმოდგენილი სხვა ვალდებულებებში)	31	23

ბანკი, როგორც წესი, გასამრჯელოს და საკომისიოს იღებს შესაბამისი გარიგების დასრულებამდე ან დასრულებისთანავე (ისეთი ხელშეკრულებების შემთხვევაში, რომელთა მიხედვითაც შესასრულებელი მოვალეობა შესრულებულია დროის გარკვეულ მომენტში, მაგალითად ანგარიშსწორების ოპერაციები). დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის (მაგალითად, მომსახურება, რომელზეც მიიღება გარანტიების და აკრედიტივების გაცემის გასამრჯელო) ბანკი, ჩვეულებრივ, წინასწარ მოითხოვს თვიურ, კვარტალურ ან წლიურ საკომისიოს, რომელიც ფარავს მთლიანი სახელშეკრულებო პერიოდის შესაბამის მონაკვეთს.

ბანკმა აღიარა 23 ლარის შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდში, რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

20. თანამშრომლებზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

თანამშრომლებზე გაწეული, ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
ხელფასები	12,178	6,466
პრემიები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	3,161	1,792
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	15,339	8,258
პროფესიული მომსახურება	3,242	2,040
საოპერაციო იჯარა	1,474	2,139
დანახარჯი რეკლამაზე	1,386	260
საოფისე მარაგები	514	95
მგზავრობისა და სამივლინებო ხარჯები	261	124
თანამშრომელთა გადამზადება	244	135
კომუნიკაცია	229	59
კომუნალური მომსახურება	220	84
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები დაზღვევა	126	119
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	89	66
ტექნიკური მომსახურება და ექსპლუატაცია	81	15
საწევრო შენატანები	75	48
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	57	40
ქველმოქმედებაზე გაწეული დანახარჯები	50	18
კადრების შერჩევის ხარჯი	35	82
დაცვა-უსაფრთხოების ხარჯები	30	60
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო	5	2
სხვა	249	80
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	8,367	5,466

სხვა ზოგად და ადმინისტრაციულ ხარჯებში შედის ახალი ფილიალების გახსნასთან დაკავშირებული ერთჯერადი ხარჯები.

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის (დღგ-ის გარეშე) მოიცავს შემდეგს:

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
გასამრჯელო ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის		
ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	124	105
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	52	52
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	6	12
სულ გასამრჯელოები და ხარჯები	182	169

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 37 ათას ლარს (2018 წ.: 23 ათასი ლარი).

ბანკის თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2019 წლის განმავლობაში 258 იყო. ეს რიცხვი მოიცავს წამყვანი ხელმძღვანელობის საშუალოდ სამ წევრს, საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობის საშუალოდ 46 წევრს, საშუალოდ 207, სრულ განაკვეთზე მყოფ, სხვა თანამშრომელს და მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე დროებით დასაქმებულ საშუალოდ ორ თანამშრომელს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა

შესავალი

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მულტიპროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. რისკის მართვის ამ პროცესს გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის და ბანკში თითოეული პირი არის ანგარიშვალდებული თავის მოვალეობებთან დაკავშირებულ რისკებზე. ბანკს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკების მართვის სტრუქტურა

დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე. რისკების განსაზღვრასა და კონტროლზე საბოლოო პასუხისმგებლობა დირექტორთა საბჭოს ეკისრება. რისკების მართვას და ზედამხედველობას ახორციელებს ბანკის სხვადასხვა განყოფილება და კომიტეტი.

რისკის მართვა

რისკის მართვის განყოფილებას ევალება რისკის მართვის სისტემის განსაზღვრა, დანერგვა და მართვა.

აქტივ-პასივების კომიტეტი

აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების, და მთლიანი ფინანსური სტრუქტურის მართვაზე. იგი ასევე პასუხისმგებელია ბანკის დაფინანსების, ლიკვიდურობის, საპროცენტო განაკვეთისა და კაპიტალის ადეკვატურობის რისკებზე.

შიდა აუდიტი

რისკის მართვის პროცესებს მთელ ბანკში შემოწმებას მულტიპლ უტარებს შიდა აუდიტის განყოფილება. იგი ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობას, მათ სტრუქტურას და ეფექტურობას, ასევე ბანკის შესაბამისობას მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებთან და შიდა პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს რისკებთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებზე, მართავს და ზედამხედველობას უწევს ბანკის სხვა განყოფილებების მიერ რისკებთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებებს და კონტროლის ფუნქციების შესრულებას, რომლებიც უკავშირდება კონტროლის საერთო გარემოს, ხელით შესრულებული, ტექნოლოგიებზე დამოკიდებული ან კომპიუტერული პროგრამების მეშვეობით კონტროლის მექანიზმებს, რისკის გამიზნულად ან უნებლიეთ არასწორად შეფასებას, თაღლითობის, ან ქონების მითვისების რისკს, ინფორმაციის დაცვას, ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლას, და სხვ. აუდიტის კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, რომელთაგან ორი დამოუკიდებელია.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ბანკის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს. გარდა ამისა, ბანკი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკისადმი ზოგად მდგრადობას რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით. რისკებთან დაკავშირებით ყველა განყოფილება ანგარიშვალდებულია აქტივ-პასივების კომიტეტის მიმართ. შესაბამისი შეხვედრები თვეში ერთხელ ტარდება.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკების მართვის სტრუქტურა (გაგრძელება)

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ბანკის საქმიანობის მეტ მგრძობილობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

ბანკმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს. საჭიროების შემთხვევაში ბანკი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ბანკი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება გარანტიის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

გაუფასურების შეფასება

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად ბანკისთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაცაა ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.
----------------------------------	--

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით, თუ არ შეიმჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ან გაუფასურების სხვა ნიშნები რეზერვის შექმნის თარიღიდან, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- პირველი სტადია: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
- მეორე სტადია: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
- მესამე სტადია: სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
- შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული: შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

დეფოლტის განმარტება და აღმოფხვრა

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელოდ და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 საფეხურზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ბანკი სხვა ბანკებისგან მისაღებ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება სამუშაო დღის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის ხარისხობრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ასეთი მოვლენების დადგომისას, ბანკი საგულდაგულოდ ამოწმებს მომხმარებლის სტატუსს, რათა, თუ მან არ შეასრულა ვალდებულება, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას მიაკუთვნოს მე-3 სტადიას, ან ხომ არ არის მე-2 სტადია უფრო მართებული.

*(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)***21. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკმა განსაზღვრა გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაკმაყოფილდეს იმისათვის, რომ აქტივი გამოსწორებულად ჩაითვალოს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, აქტივი მე-2 სტადიას უნდა მიეკუთვნოს თუ 1-ელს, დამოკიდებულია დეფოლტის აღმოფხვრისას განახლებულ საკრედიტო რეიტინგზე, და იმაზე, ხომ არ მიანიშნებს ეს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდაზე თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის პროგნოზირების პროცესი

ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილება თავის საქმიანობაში შიდა რეიტინგის მოდელს ეყრდნობა. ბანკი სხვადასხვა მოდელს იყენებს თავისი მთავარი პორტფელისთვის, რომლებიც თავის მომხმარებლებს ანიჭებს შიდა რეიტინგის შეფასებებს Aaa-დან Ca-C-ის ჩათვლით. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. თუ შესაძლებელია, ისინი ასევე ეყრდნობა ადგილობრივი და საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოებისგან მიღებული ინფორმაციას. თითოეულ რეიტინგს ენიჭება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც ეფუძნება საპროგნოზო ინფორმაციას და ფასს 9-ის მიხედვით დავალიანების კლასიფიკაციას. ეს მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის.

ბაზინა და ბანკთაშორისო ურთიერთობები

ბანკის სახაზინო და ბანკთაშორისო ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვანო დაწესებულებები, ბანკები. ამ ურთიერთობებისთვის ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილება აანალიზებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორცაა ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები, მაგალითად, გარე რეიტინგები, და მათ ანიჭებს შიდა რეიტინგს ქვემოთ მოცემული ცხრილის მიხედვით.

კორპორატიული და კომერციული სესხები

კორპორატიული და კომერციული სესხების შემთხვევაში, მსესხებლებს აფასებენ ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილების სპეციალისტები. საკრედიტო რისკის შეფასება ეყრდნობა კრედიტუნარიანობის შეფასების მოდელს, რომელიც ითვალისწინებს სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორცაა:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, კლიენტის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ეს ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის, ლიკვიდურობის და სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, რომლებიც ფასდება კლიენტის ფინანსური მდგომარეობა. ზოგიერთი ეს მაჩვენებელი ჩადებულია კლიენტებთან შეთანხმების პირობებში და ამიტომ, მეტი ყურადღებით ფასდება;
- ▶ მესამე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ მიღებული ნებისმიერი საჯარო ინფორმაცია. ეს გულისხმობს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ მინიჭებულ გარე რეიტინგებს, დამოუკიდებელი ანალიტიკოსების ანგარიშებს, საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული ობლიგაციების ფასებს, პრესრელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკროეკონომიკური ან გეოპოლიტიკური ინფორმაცია, მაგალითად, შშპ-ის ზრდა, რომელიც აქტუალურია კონკრეტული დარგისთვის და გეოგრაფიული სეგმენტებისთვის, რომლებშიც კლიენტი ეწევა საქმიანობას;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტური და გადამოწმებადი ინფორმაცია კლიენტის მმართველობის ხარისხისა და უნარების შესახებ, რაც განსაზღვრავს კომპანიის საქმიანობას.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები

სამომხმარებლო დაკრედიტება გულისხმობს კლიენტებისთვის სესხების, საკრედიტო ბარათებისა და ოვერდრაფტების შეთავაზებას. ამ პორტფელის საკრედიტო რისკი და სესხებზე შესაძლო დანაკარგების შესაბამისი რეზერვი მოქმედი სესხების შემთხვევაში ფასდება კოლექტიურად, ხოლო უმოქმედო სესხების შემთხვევაში - ინდივიდუალურად.

ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგის შეფასება:

შიდა რეიტინგის შეფასება	შიდა რეიტინგი	დეფოლტის ალბათობა	შიდა რეიტინგის აღწერა
1 კლასი	Aaa	0.0014%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa1	0.0024%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa2	0.0041%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Aa3	0.0071%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A1	0.0123%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A2	0.0213%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	A3	0.0367%	მაღალი შეფასება
1 კლასი	Baa1	0.0634%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa2	0.1094%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Baa3	0.1888%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba1	0.3256%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba2	0.5609%	სტანდარტული შეფასება
1 კლასი	Ba3	0.9648%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B1	1.6546%	სტანდარტული შეფასება
2 კლასი	B2	2.8236%	სტანდარტული შეფასება
3 კლასი	B3	4.7783%	სტანდარტული შეფასება
3 კლასი	Caa1	7.9751%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Caa2	13.0183%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Caa3	20.5389%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
3 კლასი	Ca-C	30.8625%	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება
	ვალდებულების შეუსრულებლობა	100.0000%	გაუფასურებული

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომელთა გაუფასურება გამოსათვლელია, და აფასებს როგორც კლიენტის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებასთან ერთად, ისე პოტენციურ წინსწრებით დაფარვებს. 1-ლი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე სტადიებისა და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულ ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ხდება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების შეფასების სტანდარტიზებულ სისტემის საფუძველზე დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გარკვეული მაჩვენებლის მისაღებად. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს მაჩვენებლები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას და მას ადარებს იმ თანხას, რომლის ამოღება ან რეალიზება მოსალოდნელია ნებისმიერი უზრუნველყოფის საგნიდან.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად აკონტროლებს ყველა აქტივს, რომლებზეც მოსალოდნელია საკრედიტო ზარალი. იმის დასადგენად, ინსტრუმენტს ან ინსტრუმენტების პორტფელს ეხება თუ არა 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი ან აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, ბანკი აფასებს, მნიშვნელოვნად ხომ არ არის გაზრდილი საკრედიტო რისკი აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ბანკი ასევე მიმართავს შეფასების მეორად, ხარისხობრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორცაა, მაგალითად, კლიენტის/სესხის შეყვანა საყურადღებო სიაში ან ანგარიშის რესტრუქტურისა და კრედიტუნარიანობის გამომწვევი მოვლენის დადგომის გამო. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა გადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მსგავსი აქტივების ჯგუფზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურად შეფასებისას ბანკი ხელმძღვანელობს იმავე პრინციპებით, როგორებიცაა მაშინ, როდესაც აფასებს, მნიშვნელოვნად ხომ არ არის გაზრდილი საკრედიტო რისკი აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ბანკი ქვემოთ მოყვანილ ფაქტორებზე დაყრდნობით ან კოლექტიურად, ან ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს.

აქტივების კლასები, რომლებსთვისაც ბანკი ინდივიდუალურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს:

- ▶ მე-3 სტადიის ყველა აქტივი, განურჩევლად ფინანსური აქტივების კლასისა;
- ▶ მე-2 სტადიის და მე-3 სტადიის კორპორატიული და კომერციული პორტფელი;
- ▶ დავალიანებები, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული, როდესაც ჩამოიწერა თავდაპირველი სესხი და რესტრუქტურის შედეგად მოხდა ახალი სესხის აღიარება.

აქტივების კლასები, რომლებსთვისაც ბანკი კოლექტიურად გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს:

- ▶ ბანკის კომერციული პორტფელის უფრო მცირე ან უფრო ერთგვაროვანი ნაშთები;
- ▶ 1-ლი სტადიისა და მე-2 სტადიის სამომხმარებლო სესხები;

ბანკი ამ სესხებს აჯგუფებს უფრო მომცრო ერთგვაროვან პორტფელებად, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების ერთობლიობის საფუძველზე, მაგალითად, შიდა რეიტინგის, გადაცილებული ვადების, პროდუქტის ტიპის ან მსესხებლის დარგის მიხედვით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საპროგნოზო ინფორმაცია და სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარი

თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში ბანკი მთელ რიგ საპროგნოზო ინფორმაციას ეყრდნობა და მათგან იღებს ისეთ ეკონომიკურ მაჩვენებლებს, როგორცაა:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ ინფლაცია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები შეიძლება ყოველთვის არ ასახავდეს ბაზრის ყველა მახასიათებელს ფინანსური ანგარიშგების თარიღისთვის. ამის მხედველობაში მისაღებად, დროებითი შესწორებების სახით ხდება ხარისხობრივი კორექტირებები ან განახლებები, როდესაც ეს სხვაობები საკმაოდ არსებითია.

ბანკი საპროგნოზო ინფორმაციას იღებს სეზ-ის, საესტატის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, World and Regional Economic Outlooks-ების, S&P Global Ratings-ის და სხვ. მიერ გამოქვეყნებული წყაროებიდან. ბანკის საკრედიტო რისკის განყოფილების ექსპერტები განსაზღვრავენ სხვადასხვა სცენარისთვის მისანიჭებელ წონებს. ცხრილებში მოცემულია ძირითადი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადები/დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ეკონომიკურ სცენარებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად. „მომდევნო წლების“ სვეტში რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო არითმეტიკულს და ამიტომ, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ყველა სცენარისთვის ერთი და იგივეა.

<i>მთავარი ფაქტორები</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი</i>	<i>მინიჭებული ალბათობა, %</i>
მშპ-ის ზრდა, %	ოპტიმისტური	10%
	საბაზო	80%
	პესიმისტური	10%
ინფლაციის დონე	ოპტიმისტური	10%
	საბაზო	80%
	პესიმისტური	10%

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივის კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი იმართება ბანკის ზემოთ აღწერილი შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემით. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საკრედიტო განახლებულ რეიტინგების სისტემაზე დაყრდნობით:

	შენიშვნა	მაღალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	49,272	35,079	-	-	84,351
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	-	58,670	-	-	58,670
კორპორატიული		-	148,894	9,116	840	158,850
კომერციული		-	85,887	57,225	-	143,112
სამომხმარებლო		731	521	354	9	1,615
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით	8	-	26,877	-	-	26,877
აუთვისებული საკრედიტო ხაზები	18	2,333	24,560	14,650	-	41,543
აკრედიტივები	18		345	635	-	980
სულ		52,336	380,833	81,980	849	515,998

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ყველა ფინანსური აქტივი მიეკუთვნება 1-ელ სტადიას. ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ფინანსური აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხს:

	შენიშვნა	მაღალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1,772	43,506	-	45,278
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	-	58,083	5,313	63,396
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	7				
კორპორატიული		-	151,356	11,929	163,285
კომერციული		-	22,618	4,503	27,121
სამომხმარებლო		-	841	-	841
სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით	8	-	20,468	-	20,468
აუთვისებული საკრედიტო ხაზები	18	-	23,114	2,589	25,703
აკრედიტივები	18		3,846	-	3,846
სულ		1,772	323,832	24,334	349,938

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2019				2018			
	საქართველო	ეგთო	სხვა არა-ეგთო	სულ	საქართველო	ეგთო	სხვა არა-ეგთო	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	36,061	12,283	40,607	88,951	43,384	1,797	1,322	46,503
მოთხოვნები								
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	58,670	-	-	58,670	63,105	-	-	63,105
კლიენტებზე გაცემული სესხები	297,785	-	-	297,785	188,834	-	-	188,834
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	26,480	-	-	26,480	20,226	-	-	20,226
სხვა აქტივები	407	-	14	421	415	-	-	415
	<u>419,403</u>	<u>12,283</u>	<u>40,621</u>	<u>472,307</u>	<u>315,964</u>	<u>1,797</u>	<u>1,322</u>	<u>319,083</u>
ვალდებულებები								
ვალდებულებები								
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	17,209	302	92,619	110,130	7,009	-	103,253	110,262
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	148,977	7,758	84,973	241,708	78,375	2,686	23,478	104,539
საიჯარო ვალდებულება	5,575	-	-	5,575	-	-	-	-
სხვა ვალდებულებები	1,655	72	270	1,997	242	-	147	389
სუბორდინირებული ვალი	-	-	27,589	27,589	-	-	-	-
	<u>173,416</u>	<u>8,132</u>	<u>205,451</u>	<u>386,999</u>	<u>85,626</u>	<u>2,686</u>	<u>126,878</u>	<u>215,190</u>
წმინდა აქტივები/(ვალდებულებები)	<u>245,987</u>	<u>4,151</u>	<u>(164,830)</u>	<u>85,308</u>	<u>230,338</u>	<u>(889)</u>	<u>(125,556)</u>	<u>103,893</u>

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. მშობელი კომპანიისგან მოზიდული სახსრები ბანკის საქმიანობას უახლოეს მომავალში საკმარისად უზრუნველყოფს. ბანკის აქტივებს მართავს ისე, რომ უზრუნველყოს საკმარისი ლიკვიდურობა და ყოველდღიურად აკონტროლებს სამომავლო ფულად ნაკადებსა და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს კორპორატიული ობლიგაციების პორტფელს, რომლის დაგირავებაც შესაძლებელია ფულადი სახსრების გაუთვალისწინებელი დეფიციტის შემთხვევაში სემ-იდან სესხის აღების მიზნით. ამასთან, ბანკი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სემ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ცალკე აღებული კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. სეზ-ის მიერ დადგენილი მინიმალური სავალდებულო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 2019 წელს 30%-ია (2018 წ.: 30%). 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეს კოეფიციენტები იყო:

	2019, %	2018, %
ლკ- საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (ლიკვიდური აქტივების საშუალო მოცულობა / ვალდებულებების საშუალო მოცულობა)	52.13	34.45

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ბანკი მოელოს, რომ მენაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	32,539	333	86,694	-	119,566
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	112,747	73,341	64,134	-	250,222
საიჯარო ვალდებულება	407	1,221	4,489	-	6,117
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	1,997	-	-	-	1,997
სუბორდინირებული ვალი	-	1,386	5,819	30,203	37,408
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	147,690	76,281	161,136	30,203	415,3103

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	სულ
ფინანსური ვალდებულებები				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	20,579	59,117	34,189	113,885
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	80,901	24,054	336	105,291
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	389	-	-	389
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	101,869	83,171	34,525	219,565

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს საკონტრაქტო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოუყენებელი სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება.

	შენიშვნა	3 თვეზე ნაკლები	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2019	18	42,523	-	-	42,523
2018	18	29,549	-	-	29,549

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. უცხოურ ვალუტაში კონცენტრაციის გარდა, ბანკს არ აქვს საბაზრო რისკის არავითარი მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. ბანკს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ვალუტები, რომლებშიც ბანკს მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა 31 დეკემბრის მდგომარეობით თავის ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებით სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი მოძრაობის ეფექტს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია. კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

ვალუტა	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2019 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2019	სავალუტო კურსის ცვლილება, 2018 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2018
აშშ დოლარი	15%/(15%)	(268)/268	15%/(15%)	1,195/(1,195)
ევრო	15%/(15%)	105/(105)	15%/(15%)	(70)/70

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ბანკის კლიენტები ან კონტრაპენტები იხდიან, ან თხოულობენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან.

ეფექტი ერთი წლის დასაბეგრ მოგებაზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდეგნაირად ჩამოყალიბდება:

	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის შემცირება
2019	2,826
2018	1,837

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

21. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს.

<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა / (კლება) საბაზისო ერთეულებში 2019</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2019</i>
ლარი	100/(100)	805/(805)
<i>ვალუტა</i>	<i>ზრდა / (კლება) საბაზისო ერთეულებში 2018</i>	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძობელობა 2018</i>
ლარი	100/(100)	432/(432)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ბანკი შეძლებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

22. სამართლიანი ღირებულებების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ბანკი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკორექტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: მეთოდი, რომლისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან საბაზრო მონაცემებს.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

შემდეგ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების ანალიზი იერარქიული დონეების მიხედვით:

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	88,951	-	-	88,951
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	58,670	58,670
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	-	297,785	297,785
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	26,480	26,480
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	422	-	422

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	-	110,130	110,130
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	-	-	241,708	241,708
საიჯარო ვალდებულება	-	-	5,575	5,575
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	230	-	230

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	46,503	-	-	46,503
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	63,105	63,105
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	-	188,834	188,834
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	20,226	20,226
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	415	-	415

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	-	110,262	110,262
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	-	-	104,539	104,539
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	69	-	69

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	საბალანსო ღირებულება 2019 წ.	სამართლიანი ღირებულება 2019 წ.	აუდიარებელი მოგება 2019 წ.	საბალანსო ღირებულება 2018 წ.	სამართლიანი ღირებულება 2018 წ.	აუდიარებელი მოგება 2018 წ.
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	88,951	88,951	-	46,503	46,503	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	58,670	58,670	-	63,105	63,105	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	297,785	297,785	-	188,834	188,834	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	26,480	26,668	188	20,226	21,183	957
სხვა ფინანსური აქტივები	422	422	-	415	415	-
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	110,130	110,130	-	110,262	110,262	-
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	241,708	241,708	-	104,539	104,539	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	1,997	1,997	-	389	389	-
საიჯარო ვალდებულება	5,575	5,575	-	-	-	-
სუბორდინირებული ვალი	27,589	27,589	-	-	-	-
სამართლიანი ღირებულებების მთლიანი აუდიარებელი ცვლილება			188			957

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

22. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ბანკის ყველა ფინანსური აქტივი, კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების (ე.ი. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ), და ფინანსური ვალდებულებების (ვალდებულებები კლიენტების მიმართ) გარდა ან ლიკვიდურია, ან საანგარიშგებო თარიღიდან 3 თვეში ეწურება ვადა.

კლიენტებზე გაცემული სესხების სამართლიანი ღირებულება დგინდება მათი პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საბაზრო საპროცენტო განაკვეთსა და ანალოგიურ ფინანსურ აქტივებზე მიმდინარე საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტებზე გაცემული დაუფარავი სესხების უმეტესობა გაცემული იყო საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით და I2-თვიანი ვადით, რომელიც იწურებოდა 2019 წლის 31 დეკემბერს, ხოლო 2018 წელს გაცემული სესხების სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთები უახლოვდებოდა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთებს 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. შესაბამისად, მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

სავალუტო ფორვარდული კონტრაქტები არის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა შეფასების მეთოდი ეყრდნობა აქტიური ბაზრის მონაცემებს. ასეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასების მეთოდი მოიცავს ფორვარდული ფასწარმოქმნის მოდელს, დისკონტირებული ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები წარმოადგენს ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ამორტიზებული ღირებულებითაა აღრიცხული. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიანი ღირებულება მიიღება სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირების შედეგად, ანალოგიური ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის არსებული საბაზრო განაკვეთებით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

23. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. ბანკის სახელმწიფოებრივ არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებისათვის იხილეთ 21-ე შენიშვნა - „რისკის მართვა“.

	2019			2018		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	88,951	-	88,951	46,503	-	46,503
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ კლიენტებზე გაცემული სესხები	58,670	-	58,670	63,105	-	63,105
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	110,805	186,980	297,785	82,321	106,513	188,834
ძირითადი საშუალებები	-	26,480	26,480	1,863	18,363	20,226
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	-	8,876	8,876	-	2,136	2,136
არამატერიალური აქტივები	-	5,240	5,240	-	-	-
არამატერიალური აქტივები მოგების გადასახადის აქტივები	-	4,607	4,607	-	2,513	2,513
მოგების გადასახადის აქტივები	183	-	183	-	-	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	-	-	-	148	-	148
სხვა აქტივები	1,434	62	1,496	2,557	1,035	3,592
სულ	260,043	232,245	492,288	196,497	130,560	327,057
ვალდებულებები						
საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	32,362	77,768	110,130	78,195	32,067	110,262
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	181,468	60,240	241,708	104,228	311	104,539
ანარიცხები	416	-	416	6	-	6
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	64	-	64	-	-	-
საიჯარო ვალდებულება	-	5,575	5,575	-	-	-
სხვა ვალდებულებები	4,469	-	4,469	1,929	11	1,940
სუბორდინირებული ვალი	-	27,589	27,589	-	-	-
სულ	218,779	171,172	389,951	184,358	32,389	216,747
წმინდა	41,264	61,073	102,337	12,139	98,171	110,310

24. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

24. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2019				2018			
	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა-ნელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	სხვა	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა-ნელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	265	-	3,343	-	1,307	-	25	
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	7	4,266	-	-	82	-	
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	(15,015)	-	(14,838)	-	(8,085)	-	(36,220)	
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	-	(7,923)	(80,352)	(30)	-	(6,807)	(24,780)	
სხვა ვალდებულებები	-	-	(265)	-	(2)	-	-	
სუბორდინირებული ვალი	(13,794)	-	(13,794)	-	-	-	-	

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	2019				2018			
	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა-ნელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	სხვა	მშობელი კომპანია	უმაღლესი რანგის ხელმძღვა-ნელობა	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირები	
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	1	-	1	-	-	-	1	
საკომისიო ხარჯი	(80)	-	(2)	-	(93)	-	-	
საპროცენტო შემოსავალი კლიენტებზე გაცემული სესხებიდან	-	4	389	-	-	17	-	
საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	(2)	-	25	-	(2)	-	48	
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(779)	-	(1,545)	-	(986)	-	(516)	
კლიენტების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	-	(215)	(1,661)	-	-	(165)	(357)	
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	(24)	-	(24)	-	-	-	-	
ანარიცხები პროფესიული გასამრჯელო	-	-	(4)	-	-	-	-	
პროფესიული გასამრჯელო	-	-	(66)	(67)	(69)	-	-	

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

24. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2019	2018
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	1,920	1,753

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ხუთი წევრისა და დირექტორთა საბჭოს ოთხი წევრისგან.

25. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგრძებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია (i) ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფა სეზ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნებთან და (ii) ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა. სეზ-ის მიერ დაწესებული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის მონიტორინგი ხდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც წარმოდგენილია შესაბამისი გაანგარიშებები და ხელმოწერილია ბანკის მთავარი ბუღალტრის ან ფინანსური დირექტორის მიერ, რის შემდეგაც იგზავნება სეზ-ში.

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი სრულად აკმაყოფილებდა ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით.

სეზ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

კაპიტალის ჩარჩოს მიხედვით, კაპიტალის მოთხოვნები დაიყო პილარ 1-ის მოთხოვნებად, რომელიც ეხება ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი მინიმალურ მოთხოვნებს და პილარ-1-ით და პილარ 2-ით გათვალისწინებულ დამატებით ბუფერებად.

პილარ 1

- ▶ კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი (რომელიც შედიოდა საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებში) ცალკე გამოიყო და განისაზღვრა 2.5%-ის ოდენობით;
- ▶ კონტრციკლური კაპიტალის ბუფერი ამჟამად დადგენილია 0%-ის ოდენობით;
- ▶ სისტემურობის ბუფერი დაინერგება სისტემურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის ოთხწლიანი პერიოდის განმავლობაში.

პილარ 2

- ▶ საგალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერმა ჩაანაცვლა უცხოურ ვალუტებში გამოხატული არაჰეჯირებული საგალუტო სესხების კონსერვატიული შეწონვა;
- ▶ დაინერგება კონცენტრაციის რისკის ბუფერი სექტორული და ერთი მსესხებლის კონცენტრაციის რისკისთვის;
- ▶ წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი დაინერგება ბანკის მიერ წარმოდგენილ სტრეს-ტესტების შედეგებზე დაყრდნობით;
- ▶ მარეგულირებელი ორგანოს მიერ განსაზღვრული რისკების შეფასების საერთო პროგრამის (GRAPE) ბუფერი ბანკის კონკრეტულ რისკებზე დაყრდნობით.

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

25. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)

სებ-ის მოთხოვნით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის მთლიანი კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების მინიმუმ 18.9%-ს უნდა შეადგენდეს, ხოლო პირველადი კაპიტალის და ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი - რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 9.17%-ს და 11.40%-ს, და ეს კოეფიციენტები გამოთვლილი უნდა იყოს ბაზელ III-ის მოთხოვნების შესაბამისად. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	შენიშ- ვნები	31 დეკემბერი, 2019 წ.	კორექტირებები	31 დეკემბერი, 2019 წ. სებ-ის მიხედვით
საწესდებო კაპიტალი	17	103,000	-	103,000
გაუნაწილებელი მოგება		7,242	(2,821)	4,421
გამოკლებული - არამატერიალური აქტივები, წმინდა	11	(4,607)	-	(4,607)
მიმდინარე პერიოდის ზარალი		(9,060)	852	(8,208)
ძირითადი პირველადი კაპიტალი		<u>96,575</u>	<u>(1,969)</u>	<u>94,606</u>
პირველადი კაპიტალი		96,575	(1,969)	94,606
მეორადი კაპიტალი		28,677	-	28,677
დამატებითი კაპიტალი		6,604	(929)	5,675
სულ საზედამხედველო კაპიტალი		<u>131,856</u>	<u>(2,898)</u>	<u>128,958</u>
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები				<u>495,111</u>
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				26.05%
ძირითადი პირველადი კაპიტალის/პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				19.11%

	შენიშ- ვნები	31 დეკემბერი, 2018 წ.	კორექტირებები	31 დეკემბერი, 2018 წ. სებ-ის მიხედვით
საწესდებო კაპიტალი	17	103,000	-	103,000
გაუნაწილებელი მოგება		4,053	(1,840)	2,213
გამოკლებული - არამატერიალური აქტივები, წმინდა	11	(2,513)	-	(2,513)
მიმდინარე პერიოდის შემოსავალი		3,189	(615)	2,574
ძირითადი პირველადი კაპიტალი		<u>107,729</u>	<u>(2,455)</u>	<u>105,274</u>
პირველადი კაპიტალი		107,729	(2,455)	105,274
დამატებითი კაპიტალი		3,020	1,020	4,040
სულ საზედამხედველო კაპიტალი		<u>110,749</u>	<u>(1,435)</u>	<u>109,314</u>
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები				<u>364,770</u>
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				29.97%
ძირითადი პირველადი კაპიტალის/პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი				28.86%

(ცხრილებში რიცხვები ათას ლარშია მოცემული)

26. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ კორონავირუსი („COVID-19“) პანდემიად გამოაცხადა. გაურკვეველია, რამდენად შეაფერხებს ეს პანდემია მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებას და რა გავლენას იქონიებს საქართველოს ეკონომიკაზე. COVID-19-ით ინფიცირების პირველი შემთხვევა დაავადებათა კონტროლის ეროვნულმა ცენტრმა 2020 წლის თებერვალში დაადასტურა. საქართველოს მთავრობამ მთელი რიგი ზომები მიიღო COVID-19-ის გავრცელების შესაჩერებლად, რასაც მნიშვნელოვანი სოციალურ-ეკონომიკური შედეგები მოჰყვა. ბანკი აკვირდება კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელების გავლენას თავის საქმიანობაზე, მომხმარებლებზე და თანამშრომლებზე და ასრულებს საქართველოს მთავრობის მიერ გაცემულ ოფიციალურ რეკომენდაციებს, რათა უზრუნველყოს თავისი თანამშრომლების უსაფრთხოება და თავისი საქმიანობის უწყვეტობა. COVID-19-ის შემდგომი გავრცელება საქართველოსა და მთელ მსოფლიოში, სავარაუდოდ, უარყოფითად აისახება ეკონომიკაზე, თუმცა ჯერ ნაადრევია ბანკის საქმიანობაზე მისი შესაძლო გავლენის სრულად გააზრება. ბანკის კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელებას მიიჩნევს ბალანსის შედგენის თარიღის შემდეგ დამდგარ, არამაკორექტირებელ, მოვლენად მიიჩნევს.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაის“ მიერ 2020 წლის 16 მარტს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.